

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕФЛЕКСІЯ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ**

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “29” серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Рефлексія особистісно-професійного розвитку
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 8 год. Семінарські заняття – 22 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу – формування у здобувачів загальних і фахових компетентностей для успішної реалізації науково-дослідних, управлінських та прикладних завдань соціальної роботи.

При вивченні дисципліни вирішуються такі основні завдання:

- опанувати концептуальними, методологічними знаннями науково-педагогічних категорій: професійна рефлексія, реалізація рефлексії професійного рівня фахівця відповідної спеціальності у процесі навчання за магістерською програмою, зміст, методи, форми рефлексивної діяльності фахівця;
- формувати здатності здійснювати аналіз та корекцію особистих стратегічних цілей і тактики їх досягнення; здійснювати аналіз нормативно-законодавчих та професійно-суб'єктивних (ринкових) вимог до фахівця відповідного профілю вищого рівня кваліфікації; здійснювати аналіз та корекцію особистих професійних домагань відповідно до рівня кваліфікації та регіонально-ринкових умов професійної реалізації;
- формувати творче, критичне, професійно-педагогічне мислення і діяльність за рахунок виконаних індивідуальних теоретичних і практичних завдань (проектів), які дозволяють моделювати дії щодо обґрунтування наукових поглядів на ретроспективну, ситуативну, перспективну рефлексію; стратегію і тактику у професійному плануванні; основні положення теорії конкуренції на ринку праці; законодавчі та нормативні вимоги до фахівця вищого рівня кваліфікації;
- формувати вміння аналізувати міждисциплінарні явища й процеси, об'єктивно оцінювати сучасні наукові судження, генерувати оригінальні теоретичні конструкції; формувати вміння обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;

– сприяти визначенню шляхів безперервного професійного саморозвитку та самовдосконалення засобами рефлексивних технологій.

Компетентності

I - Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК 13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати

нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Професійна рефлексія особистості як наукова проблема	Розкрити сутність поняття «рефлексія»; охарактеризувати наукові підходи до визначення поняття «рефлексія» у концепціях В. Лефевра, П. Щедровицького, В. Семенова. О. Степанова; визначити види рефлексії; охарактеризувати педагогічні підходи до рефлексії	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, дати відповіді на запитання.
2.	Методологічні основи формування професійно-рефлексивної позиції майбутніх фахівців	Визначити основні механізми та особливості виявлення досліджуваної якості у процесі фахової підготовки майбутнього фахівця; обґрунтувати методологічні основи та розвиток професійно-рефлексивної позиції фахівця	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі.
3.	Рефлексія як порівняльно-оцінний механізм особистості	Розглянути рефлексію як механізм самосвідомості, як особливий дослідницький акт, що спрямовує людину на осмислення й усвідомлення власних форм свідомості з метою предметного розгляду знання про себе та інших людей, критичного аналізу його змісту й методів пізнання; проаналізувати особливості функціонування різних видів, форм рефлексії які сприяють формуванню багатьох новоутворень особистості, визначають її цілісний образ «Я» та сприяють самовдосконаленню особистості, успішності її діяльності й спілкування у стосунках з іншими людьми	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі.

5.	Роль рефлексії у професійній самореалізації	Проаналізувати сутність професійної рефлексії, конструюється цілісна модель структури професійної рефлексії фахівця в єдності особистісного та соціально-психологічного рівнів, з врахуванням її типів, видів, складових, що дозволяє виокремити її інтегральну характеристику - рефлексивну компетентність фахівця.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, дати відповіді на запитання.
6.	Асертивність професійної поведінки молодого фахівця як основа ефективності його реалізації у професійному середовищі	Здійснити теоретичний аналіз із метою визначення чинників, що сприяють активізації розвитку асертивності як професійно важливої якості у майбутніх соціальних працівників; охарактеризувати активізацію розвитку асертивності у майбутніх соціальних працівників; розглянути розвиток асертивності особистості в соціумі під час міжособистісної взаємодії з іншими людьми; визначити шляхи оптимального виходу зі складної ситуації, тому соціальний працівник, працюючи у молодіжному середовищі, має сприяти і спрямовувати діяльність молодих людей на: засвоєння навичок культури міжособистісного спілкування, знаходження компромісів, враховуючи інтереси кожного, тобто активізувати розвиток умінь асертивної поведінки без маніпуляцій та агресії.	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на Запитання .
7.	Психологічні механізми рефлексії професійної діяльності	Розкрити роль рефлексії у професійному безперервному вдосконаленні фахівців; розглянути можливості розвитку рефлексивних умінь фахівця; навести психологічні механізми здійснення рефлексії; проаналізувати форми удосконалення рефлексивних умінь, з метою самовдосконалення та саморозвитку фахівця.	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання.

8.	Способи рефлексії процесів особистої життєдіяльності	розглянути проблему розвитку навичок особистісної рефлексії як важливого компоненту самоефективності учня та фахівця; представити структуру розвитку рефлексивних здібностей, її форми та етапи формування рефлексивних умінь	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання.
9.	Способи формування професійно-рефлексивної позиції майбутніх фахівців у процесі навчально-пізнавальної діяльності	Представити технологію формування професійної рефлексії майбутніх фахівців, що реалізується поетапно і дозволяє сформувати потребово-мотиваційний, когнітивно-діяльнісний, аналітико-корекційний, емоційно-регулятивний компоненти зазначеного утворення; актуалізувати важливість диференційованих форм впливу на розвиток рефлексивності майбутнього вчителя, що обумовлюється специфікою навчального плану підготовки: на молодших курсах більш активно формується особистісна рефлексивна позиція, а на старших – професійна рефлексивна позиція майбутнього вчителя; визначити засадничі положення наукових підходів, що дозволяють обґрунтувати необхідність впливу на зазначені компоненти особистісної сфери з огляду на їх важливість для рефлексії майбутнього фахівця.	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання.
10.	Способи формування рефлексивних умінь майбутніх фахівців у процесі пошуку роботи	Здійснити аналіз різних наукових підходів зарубіжних і вітчизняних науковців щодо способів формування рефлексивних умінь особистості майбутнього фахівця; визначити вплив особистісного аспекту рефлексії і рефлексії професійної на формування рефлексивних умінь під час навчання та готовність до подальшої	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання.

		професійної діяльності.	
11.	Роль рефлексії у корекції професійного вибору	Розглянути значення рефлексії у корекції професійного вибору; запропонувати модель розвитку рефлексивних умінь майбутніх фахівців, яка охоплює сукупність різних методів і засобів, форм навчально-пізнавального процесу	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	—
Семінарське / практичне заняття	45
Самостійна / індивідуальна робота	5
Контрольна робота	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Ра 30 М	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																			—
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5									45
Самостійна р-та																	5		5
Контрольна робота																		50	50
Всього																		50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Базова література	
<ol style="list-style-type: none"> Биков В. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів в умовах хмаро орієнтованого навчального середовища: метод. посібник. Київ : Літера ЛТД, 2019. 128 с. Вісник Львівського університету. Вип. 15. Львів : ЛНУ ім. І.Франка, 2012. 342с. (Серія: філософські науки). Карпенко О. Теорія і практика професійного становлення соціального працівника: навч. посібник Київ : ВД "Слово", 2014. 192 с. Петришин Л. Формування креативності майбутніх соціальних педагогів: теоретико-методичний аспект: монографія. Тернопіль : Астон, 2014. 400 с. Протас О. Соціально-педагогічний супровід професійного самовизначення старшокласників: метод. рекомендації. Івано-Франківськ: 	

НАІР, 2012.

Додаткова

1. Подоляк Л. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою: конспект лекцій. URL: <http://www.psyh.kiev.ua/>
2. Резван О. Формування професійно-рефлексивної позиції майбутніх фахівців автомобільно-дорожньої галузі : монографія. Харків: Вид-во «Точка». 2014. 402 с.
3. Соціально-психологічне забезпечення розвитку особистості у сфері вищої освіти: монографія / Під ред. Гриніва О.І., Пилипенка О.І. Київ: КиМУ, 2010. 234 с.
4. Методика діагностики рефлексивності А. Карпова. URL: <http://psycabi.net/testy/517-test-refleksii-metodika-diagnostiki-urovnyarazvitiya-refleksivnosti-oprosnik-karpova-a-v>
5. Методика дослідження самооцінки С. Будассі. URL: <http://brunner.kqu.edu.ua>
6. Методика дослідження самооцінки рівня домагань Шварцландера. URL; <http://brunner.kqu.edu.ua>
7. Миленкова Р. Механізми формування професійної відповідальності в процесі фахової підготовки студентів. URL: http://www.rusnauka.com/ONG/Pedagogica/2_milenkova%20r.%20v.doc.htm
8. Хлаповська Т. Самопрезентація: визначення та історія дослідження URL: http://khlapovska.at.ua/publ/khlapovska_t_g_samoprezentacija_viznachennja_ta_istorija_do_slidzhennja_ponjattja/1-1-0-14

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Протас Оксана Любомирівна Лемко Галина Іванівна Запрошені викладачі інших ЗВО, стейкхолдери
Контактна інформація викладача	+380997429808

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. https://pnu.edu.ua/wp-
--------------------------	---

	content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Керуватися Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf .

Викладачі

Протас О.Л.
Лемко Г.І.